

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **K. S. D.**, zastoupený opatrovníkem – SOZE (Sdružení občanů zabývající se emigranty), se sídlem Mostecká 5, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2009, č. j. OAM-212/VL-07-P30-2009, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 1. 2010, č. j. 63 Az 29/2009 – 21,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 1. 2010, č. j. 63 Az 29/2009 - 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného pravomocného usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zastaveno řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 7. 4. 2009, č. j. OAM-212/VL-07-P30-2009; tímto rozhodnutím bylo řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, neboť podaná žádost byla vyhodnocena jako nepřípustná s tím, že k jejímu posuzování je

příslušný jiný členský stát Evropské unie, a sice Slovinská republika [§ 10a písm. b) zákona o azylu].

Napadeným usnesením krajský soud řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), v návaznosti na § 33 písm. b) a e) zákona o azylu s tím, že se stěžovatel nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil a nelze zjistit jeho místo pobytu. V odůvodnění usnesení současně krajský soud uvedl, že stěžovatel opustil dne 15. 4. 2009 Přijímací pobytové středisko Vyšní Lhoty, přičemž dotazem na Policii ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, bylo zjištěno, že stěžovatel měl vydaný výjezdní příkaz platný do 15. 4. 2009 a že byl v rámci Dublinského řízení transferován dne 15. 4. 2009 z území České republiky do Slovinska.

V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že dle jeho názoru nebylo krajským soudem vyloženo ustanovení § 33 písm. e) zákona o azylu v souladu s Ústavním pořádkem České republiky. Nelze totiž akceptovat, že je řízení o žalobě, která je jediným opravným prostředkem proti rozhodnutí o zastavení řízení ve věci mezinárodní ochrany, zastaveno z důvodů, které jsou na vůli stěžovatele nezávislé. Dále uvádí, že nesprávný je i závěr krajského soudu, že transferem došlo u žalobce ke změně místa hlášeného pobytu, jelikož takovým místem je v intencích § 77 zákona o azylu myšleno azylové zařízení, příp. jiné místo na území České republiky. V důsledku transferu není možné mluvit o místě hlášeného pobytu ve smyslu zákona o azylu a tudíž ani není možné, aby takové místo stěžovatel ohlásil. Stěžovatel je přesvědčen, že krajský soud nenáležitě přistoupil k opatření si informace o pobytu stěžovatele, a proto pak následně řízení zastavil. Disponoval totiž s informací, že stěžovatel byl transferován do Slovinska, a proto se měl pokusit zjistit, kde se stěžovatel skutečně nachází, buď prostřednictvím UNHCR nebo příslušného odpovědného orgánu státní správy ve Slovinsku, Ředitelství služby cizinecké policie totiž poskytuje informace stran pobytu žadatelů o mezinárodní ochranu pouze na území České republiky. Rovněž nelze dle stěžovatele pominout, že Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 Azs 42/2009 - 54, ve věci téhož stěžovatele konstatoval, že se soud nepokusil doručit na adresu uvedenou v žalobě, proto nebylo krajským soudem prokázáno nastoupení okolností předpokládaných v § 33 písm. b) a písm. e) zákona o azylu. Krajský soud se proto měl pokusit doručit na stejnou adresu, jako v řízení vedeném pod sp. zn. 63 Az 12/2009.

Vzhledem k výše uvedenému považuje stěžovatel usnesení krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. za nezákonné a navrhuje, aby ho Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Správní orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i napadené

usnesení krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že vzhledem ke skutečnosti, že se stěžovatel nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil, postupoval krajský soud v souladu s ustanovením § 33 písm. b) a e) zákona o azylu a dle ustanovení § 47 písm. c) s. ř. s. řízení zastavil. Za důležité považuje správní orgán konstatovat, že v rámci Dublinského řízení dochází k akceptaci ze strany dožádaného státu, tj. dotčená osoba není odsunuta z území České republiky na základě jednostranného právního úkonu. Z tohoto faktu vyplývá, že azylové řízení se stěžovatelem bude provedeno na území Slovinska, kde může stěžovatel využít všech správních i soudních prostředků k ochraně svých práv. Projednání případu českými soudy by tak nepřineslo žádný efekt a jednalo by se toliko o formální úkon bez dopadu na stěžovatelovo postavení.

Z uvedených důvodů správní orgán navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen opatrovníkem, za kterého jedná osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz.), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že posuzovaný případ je nutno posoudit věcně, neboť v procesním postupu krajského soudu v souvislosti se zjišťováním pobytu stěžovatele, u něhož proběhl transfer z České republiky na základě Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. 2. 2003 (dále jen „nařízení Dublin II"), bylo shledáno natolik zásadní pochybení, že to mohlo mít za následek dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

Stěžovatel byl transferován do Slovinska na základě právní úpravy v nařízení Dublin II, které stanoví kritéria pro určení státu Evropské Unie příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a současně také postupy členských států v případech, kdy nejsou k rozhodnutí o žádosti příslušné. Na základě ustanovení čl. 17 a násl. nařízení Dublin II dochází ke koordinovanému převzetí žadatele příslušným členským státem, na základě čl. 19 tohoto nařízení vydá nepříslušný členský stát odůvodněné rozhodnutí o tom, že nebude žádost žadatele věcně posuzovat a že žadatele přemístí do příslušného členského státu. V posuzovaném případě je příslušným státem Slovinsko, nepříslušným pak Česká republika. Odstavec 2 čl. 19 stanoví možnost použití opravného prostředku či přezkumu rozhodnutí nepříslušného státu o přemístění, který však nemá odkladný účinek. Nařízení ponechává na uvážení členských států, jaký způsob přezkumu zvolí. V právním řádu České republiky je jako opravný prostředek proti rozhodnutí správního orgánu – Ministerstva vnitra zakotvena žaloba. Krajské soudy jsou při posuzování takové žaloby povinny přímo aplikovat příslušná ustanovení nařízení Dublin II, které má v souladu s komunitárním právem přímý účinek, a to s důrazem na zajištění efektivní soudní ochrany v souladu s Ústavou a základními zásadami práva Evropské Unie. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 75/2009 - 51, *„procesní pravidla obsažená v zákoně o azylu a s. ř. s. je nutno aplikovat způsobem, jenž bude zaručovat efektivitu prováděného přezkumu; ustanovení § 33 zákona o azylu je v případech uplatnění nařízení Dublin II nutno aplikovat s přihlédnutím ke specifikům posuzovaných případů, zejména s ohledem na pravděpodobnou nepřítomnost žadatele (v postavení žalobce) na území České republiky."*

Z přiloženého správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovateli bylo dne 15. 4. 2009 předáno v záhlaví specifikované rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zastaveno řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť podaná žádost byla vyhodnocena jako nepřípustná s tím, že k jejímu posuzování je příslušná Slovinská republika. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel dne 21. 4. 2009 žalobu ke krajskému soudu, v níž jako svoji adresu pro doručování uvedl Přijímací pobytové středisko Vyšní Lhoty. Z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu krajský soud dne 5. 6. 2009 zjistil, že stěžovatel dne 15. 4. 2009 odešel ze střediska ve Vyšních Lhotách, proto ještě tentýž den požádal o prověření pobytu stěžovatele Ředitelství služby cizinecké policie. Sdělením ze dne 8. 6. 2009 byl krajský soud informován, že stěžovatel měl vydaný výjezdní příkaz k opuštění republiky platný do 15. 4. 2009 a z území České republiky byl dne 15. 4. 2009, tedy ihned po doručení správního rozhodnutí, transferován do Slovinska podle nařízení Dublin II. S ohledem na tato zjištění byl stěžovateli usnesením ze dne 11. 6. 2009, č. j. 63 Azs 29/2009 - 19, ustanoven opatrovník (SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty) podle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Poté krajský soud řízení o žalobě zastavil.

Dle konstantní judikatury zdejšího soudu je krajský soud povinen vyčerpat všechny dostupné prostředky ke zjištění pobytu žadatele o azyl, mezi něž patří i pokus o doručení na adresu uvedenou v žalobě (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2004, č. j. 2 Azs 41/2003 - 42). Stěžovatel v žalobě jako místo svého pobytu uvedl středisko ve Vyšních Lhotách, z vyjádření žalovaného k přiznání odkladného účinku žalobě ze dne 22. 5. 2009 však získal informaci, že stěžovatel byl dne 15. 4. 2009 transferován na základě nařízení Dublin II do Slovinska. Tuto informaci si následně krajský soud ověřil i v evidenci žadatelů o mezinárodní ochranu, kde byl u osoby žadatele vyznačen ke dni 15. 4. 2009 odchod ze střediska, jako posledního místa pobytu v České republice a uvedena poznámka Dublin - transfer. Lze předpokládat, že informace poskytnuté žalovaným, jako správním orgánem odpovědným a garantujícím celý systém evidence žadatelů o mezinárodní ochranu, jsou aktuální a správné. Přestože se krajský soud nepokusil doručit na adresu uvedenou stěžovatelem v žalobě, nepovažuje Nejvyšší správní soud tento postup krajského soudu za nezákonný, neboť s ohledem na okolnosti případu a údaje o místě pobytu stěžovatele v České republice, jež měl krajský soud k dispozici, byl jeho postup logický a hospodárný. Na základě informace, že se stěžovatel nenachází na místě uvedeném v žalobě, učinil krajský soud dne 5. 6. 2009 dotaz stran pobytu stěžovatele na Ředitelství služby cizinecké policie, kdy mu byla potvrzena informace o transferu stěžovatele dne 15. 4. 2009 do Slovinska na základě nařízení Dublin II.

Žádné další dotazy na příslušné orgány krajský soud neučinil. S ohledem na výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve spojení s dalším rozsudkem tohoto soudu ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 75/2009 - 51, však nelze

považovat kroky krajského soudu týkající se zjišťování místa pobytu za dostatečné a tudíž postup soudu za zákonný. Nepostačuje, omezí-li se krajský soud při zjišťování místa pobytu výhradně na území České republiky, zvláště za situace, má-li potvrzeno, že stěžovatel byl v rámci nařízení Dublin II transferován do Slovinska. Jak je uvedeno výše, krajský soud je povinen při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, k níž je příslušný jiný členský stát, aplikovat nařízení Dublin II, zejména kapitolu IV tohoto nařízení, tedy získat údaje o místě pobytu žadatele prostřednictvím příslušného orgánu, kterým je v České republice právě žalovaný, konkrétně Oddělení azylové a migrační politiky, Oddělení Dublinského střediska. Krajský soud z několika zdrojů ověřil, že stěžovatel byl na základě nařízení Dublin II transferován do Slovinska a mohl tedy předpokládat, že se na jeho území stále nachází, k přesnějšímu určení místa pobytu stěžovatele měl vznést dotaz na Dublinské středisko podle čl. 21 a n. nařízení Dublin II.

Lze konstatovat, že krajský soud v okamžiku, kdy zjistil, že se stěžovatel nenachází na území České republiky, nepodnikl žádné další kroky ke zjištění místa pobytu stěžovatele v zahraničí a řízení zastavil, ačkoliv mohl a měl využít prostředků mezinárodní spolupráce na základě nařízení Dublin II. Tímto postupem odepřel stěžovateli možnost přezkumu správního rozhodnutí a efektivní soudní ochrany, napadené rozhodnutí je proto nezákonné.

Krajský soud řízení zastavil na základě ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud stejně jako v rozhodnutí ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 Azs 42/2009 - 54, či rozhodnutí ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 75/2009 - 51, upozorňuje na judikaturu týkající se tohoto ustanovení zákona o azylu. Ustálená judikatura zdejšího soudu je toho názoru, že mezi oběma důvody pro výrok o zastavení řízení podle § 33 písm. b) a e) existují rozdíly a nelze je aplikovat mechanicky, naopak je nutno zvážit, který z těchto důvodů v daném případě nastal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2009, č. j. 1 Azs 38/2009 - 48). Ustanovení § 33 písm. e), které stanoví, že soud řízení zastaví, nezdržuje-li se žadatel v místě hlášeného pobytu či jeho změnu soudu neoznámí, přitom nedopadá na případy, kdy dojde k vyhoštění účastníka řízení, tedy k odjezdu z České republiky nikoliv na základě jeho vůle (srov. rozsudek Nejvyššího správního osudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009 - 45). Obdobným institutem jako vyhoštění je i transfer osoby, kdy se principiálně jedná o velmi obdobnou situaci, proto není aplikace tohoto ustanovení zákona o azylu na místě.

Podle ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, nelze-li zjistit místo pobytu žadatele o mezinárodní ochranu. Jaké úkony musí soud učinit, aby mohl konstatovat, že žadatel je skutečně neznámého pobytu a řízení proto zastavit, je upraveno obsáhlou judikaturou zdejšího soudu (srov. např. rozsudek ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, či ze dne 14. 8. 2009, č. j. 8 Azs 21/2009 - 91, či ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 75/2009 - 51). V posuzované

věci dospěl krajský soud k závěru, že je stěžovatelův pobyt neznámý, ačkoliv věděl, že byl transferován do Slovinska.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud tím, že nezjišťoval místo pobytu stěžovatele ve Slovinsku, se dopustil pochybení, které vykazuje takovou intenzitu, která mohla mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele, a proto je jeho rozhodnutí nezákonné.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu